

В. П. ЛИСЕНЮК, В. О. ЗАСУХА, О. П. БАЛИЦЬКИЙ
Національний медичний університет ім. О. О. Богомольця, Київ

Ефективність транскраніальної магнітної стимуляції в реабілітації хворих на ішемічний інсульт

Мета роботи — визначити ефективність поєднаного синхронного впливу транскраніальної магнітної стимуляції (ТМС) та електроміостимуляції (ЕМС) при рухових порушеннях у хворих на ішемічний інсульт.

Матеріали і методи. Обстежено 125 хворих на ішемічний інсульт у гострий та ранній відновний період зі збереженим реабілітаційним потенціалом відносно відновлення рухових функцій у паретичних кінцівках, про що свідчила наявність моторних викликаних потенціалів з ураженої півкулі головного мозку. 56 % хворих були молодого та середнього віку (до 60 років). Середній вік пацієнтів становив $(57,2 \pm 3,2)$ року (46—72 роки). Стан пацієнтів за клінічними та стандартизованими шкалами (NIHSS, Ренкіна), індексом Бартел оцінено як середньої тяжкості.

Результати. Курс поєднаного впливу ТМС і ЕМС у комплексі відновного лікування хворих на ішемічний інсульт складався з 5—15 процедур залежно від індивідуальної реабілітаційної програми. Через 2 тиж відновного лікування за розробленою схемою в комбі-

нації з іншими реабілітаційними заходами (лікувальна фізкультура, масаж, дихальна гімнастика, лікування положенням, медикаментозна терапія) у пацієнтів основної групи зареєстровано суттєві позитивні зміни неврологічного статусу ($(26,8 \pm 1,5)$ % за шкалою NIHSS, $(32,3 \pm 1,7)$ % за індексом Бартел). У контрольній групі (40 хворих), яка отримувала стандартну медичну реабілітацію, зазначені показники становили відповідно $(12,1 \pm 1,3)$ та $(14,2 \pm 1,8)$ % (різниця між групами була достовірною ($p < 0,05$)).

Висновки. ТМС рухових центрів головного мозку синхронно з електроміостимуляцією відповідних м'язових груп у хворих на півкульний ішемічний інсульт зі збереженим реабілітаційним потенціалом при курсовому впливі (5—15 сеансів) сприяє відновленню функціональних зв'язків рухової системи і запобігає гіпотрофічно-дистрофічним змінам у м'язово-руховому апараті паретичних кінцівок. Використання ТМС і ЕМС у комплексі реабілітаційних заходів дало змогу досягти позитивних результатів за інтегративними показниками у 90 % хворих.

Н. В. ЛИТВИНЕНКО, І. І. КОВТУН
ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія», Полтава

Особливості обміну речовин у хрящовій тканині при дорсалгіях

Мета роботи — дослідити обмін речовин у хрящовій тканині у хворих з гострим больовим синдромом (ГБС) у нижній частині спини, зумовленим попереково-крижовою радикулопатією.

Матеріали і методи. Проведено обстеження 26 хворих (11 жінок, 15 чоловіків) віком від 34 до 54 років із ГБС у нижній частині спини, зумовленим попереково-крижовою радикулопатією та 20 практично здорових осіб, порівняних за віком та співвідношенням статей. Усім хворим проведено клініко-неврологічне обстеження та магнітно-резонансну томографію попереково-крижового відділу хребта. Для об'єктивізації оцінки ГБС використовували візуальну аналогову шкалу болю (ВАШ). Визначали у сироватці крові протеолітичну активність, концентрацію оксипроліну, незв'язаної з білками фукози, глікозаміногліканів та інгібіторів трипсину.

Результати. Пацієнти оцінювали біль за ВАШ як сильний — у середньому $(7,4 \pm 0,3)$ бала. Протеолітична активність сироватки крові перевищувала в 1,3 разу значення в групі здорових осіб (відповідно $(0,0310 \pm 0,0003)$ і $(0,0230 \pm 0,0004)$ мг/(мл·хв)), концентрація оксипроліну — в 1,5 разу ($(9,40 \pm 0,24)$ і $(6,30 \pm 0,083)$ мкмоль/мл), незв'язаної з білками фукози — вдвічі ($(10,50 \pm 0,85)$ і $(4,70 \pm 0,26)$ мкмоль/мл), глікозаміногліканів — в 1,4 разу ($(5,00 \pm 0,08)$ і $(3,46 \pm 0,04)$ мкмоль/мл), а рівень інгібіторів трипсину в сироватці хворих у 1,4 разу знижувався порівняно з групою здорових осіб ($(18,60 \pm 0,04)$ і $(26,20 \pm 0,34)$ г/л).

Висновки. Установлено, що у пацієнтів з дискогенною попереково-крижовою радикулопатією ГБС у нижній частині спини супроводжується значними порушеннями обміну речовин у хрящовій тканині та активацією катаболічних процесів.